

Forskningsfinansiering frem mod 2020

Målsætningen i Barcelona-erklæringen om, at offentlige forskningsinvesteringer skal udgøre mindst 1 pct. af BNP bliver udfordret af de økonomiske fremtidsudsigter. I finanslov 2016 er de forudsagte investeringer for 2017-2020 ikke i sig selv nok til at leve op til denne målsætning, hvis udviklingen i BNP følger de aktuelle skøn, som udarbejdes af eksempelvis De Økonomiske Råd, Finansministeriet og andre anerkendte kilder.

Det kan overvejes, om beregningen af forskningsinvesteringernes andel af BNP i Danmark er for inkluderende i forhold til, hvad der medtages som

forskningsinvesteringer. Hermed kan vi reelt ligge under 1 pct.-målsætningen allerede i 2016.

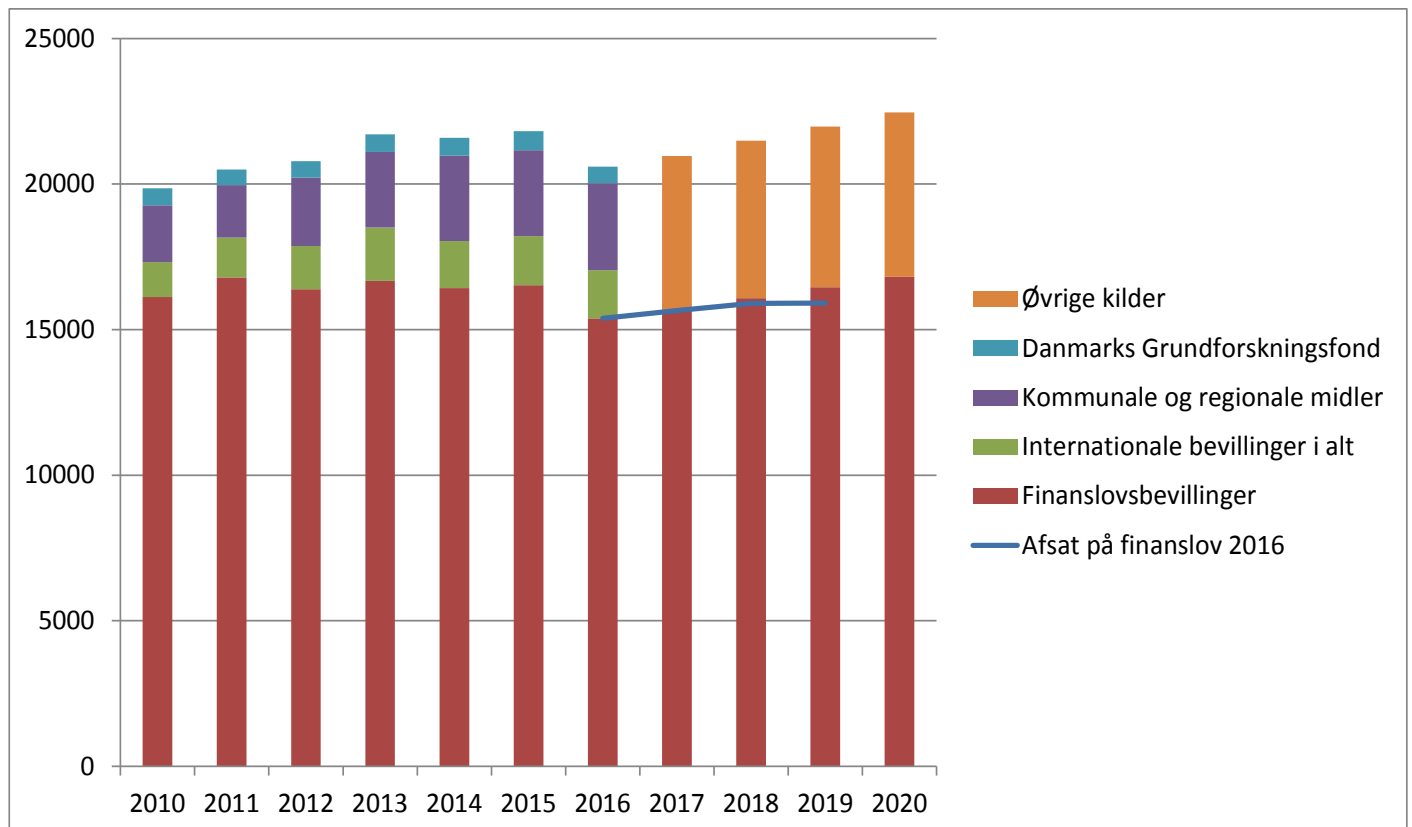
Fremskrivning af det nuværende investeringsniveau

I figur 1 ses en fremskrivning til 2020 under forudsætning af, at det nuværende investeringsniveau på 1,01 pct. af BNP holdes og med den nuværende beregningsform. Den blå kurve afspejler de midler, som er afsat på finanslov 2016. Som det fremgår af figur 1 forventes forskningsinvesteringerne at skulle stige med ca. 1,9 mia. kr. i 2020 i 2016-priser, hvis forskningsbevillin-

gerne fremskrives ud fra de seneste BNP-skøn, og andelen af BNP fortsat er 1,01 pct.

I Finansministeriets fastsættelse af udgiftslofter for 2019 udregnes merinvesteringen i forskning ud fra en antagelse om, at forskningsbevillingernes andel af BNP skal falde til 1,0 pct. af BNP. Fremskrives det offentlige forskningsbudget til 2020 med 1,0 pct. af BNP fra 2017, i stedet for 1,01 pct. som i figur 1, forventes forskningsinvesteringer at stige med ca. 1,7 mia. kr. i 2020 i 2016-priser.

Figur 1. Fremskrivning af det offentlige forskningsbudget til 2020 i mio. kr. (2016-priser)

Kilde: Danmarks Statistik, Finanslov 2016 og Forskningsens Finanslov 2016, egne beregninger.

Anm.: 1) Det offentlige forskningsbudget fremskrives i 2017 med 2 pct., som er medianen af BNP-skøn fra De Økonomiske Råd, Finansministeriet, Social- og Indenrigsministeriet, Nationalbanken, OECD, EU, Dansk Industri, Nordea og Nykredit. I 2018 fremskrives med 2,5 pct., i 2019 med 2,3 pct. og i 2020 med 2,2 pct., som alle er medianer af BNP-skøn fra De Økonomiske Råd, Finansministeriet, Social- og Indenrigsministeriet. 2) Øvrige kilder dækker over, at fordelingen fra 2017-2020 er ukendt mellem Danmarks Grundforskningsfond, kommunale / regionale midler og internationale bevillinger i alt. Hvis en eller flere af disse bevillinger falder, må finanslovsbevillingerne hæves tilsvarende for at leve op til investeringsmålsætningen. Fremskrivningen i figur 1 forudsætter, at disse øvrige kilder vokser i takt med BNP.

I tabel 1 er sammenfattet fremskrivningerne af merinvesteringerne i forskning frem til 2020.

Med de nuværende beregningsformer af bevillingernes andel af BNP og med de seneste BNP-skøn vil det være nødvendigt med merinvesteringer til forskning svarende til mellem 1,7 og 1,9 mia. kr. i 2020 for at kunne leve op til Barcelona-målsætningen.

Differencen i 2019 mellem den forventede merfinansiering som følge af ovennævnte fremskrivninger, og det niveau, der er forudsagt i finanslov 2016 er mellem 700 og 900 mio. kr. Det skal dog nævnes, at der også findes økonomer, som forventer en lavere BNP-vækst end de ovennævnte skøn¹.

Tabel 1. Oversigt over forventet merinvestering i forskning i mia. kr. (2016-priser)

	2017	2018	2019	2020
Fremskrivning af det offentlige forskningsbudget med fortsættelse af de nuværende 1,01 pct. af BNP	0,4	0,9	1,4	1,9
Fremskrivning af det offentlige forskningsbudget med 1,0 pct. af BNP fra 2017	0,2	0,7	1,2	1,7
Afsat på Finanslov 2016	0,3	0,5	0,5	

Kilde: Danmarks Statistik, Finanslov 2016 og Forskningens Finanslov 2016, egne beregninger.

Anm.: Det offentlige forskningsbudget fremskrives med den nuværende beregningsform. Det vil eksempelvis sige, statens afkast på husleje til universiteterne medregnes i det offentlige forskningsbudget i fremskrivningerne.

¹⁾ Se for eksempel den nyudnævnte æresdoktor ved Syddansk Universitet, Wolfgang Streeck, i Mandag Morgen den 14. december 2015. Økonomiprofessor Robert J. Gordon argumenterer ligeledes for en fremtid med lavvækst og citeres også hyppigt i den internationale forskningslitteratur.